

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 9 § luftvårdslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att luftvårdslagen skall ändras så att statsrådets rätt att meddela allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av luften skall utvidgas. Anvisningar och föreskrifter skall också kunna meddelas om förbränningsförhållandena i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt om de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsan-

läggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag.

Förslaget utvidgar urvalet av luftvårdsmedel och närmar dessa till de förfaringsätt som omfattats i Europeiska gemenskapernas (EG) direktiv. Propositionen hänför sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet).

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst men senast samtidigt som EES-avtalet.

MOTIVERING

1. Nuläget och ändringsbehoven

Avsikten med luftvårdslagen (67/82) är att förebygga förorening av luften. Genom lagen skyddas människans hälsa, naturen och annan miljö samt förebyggs sådana materiella skador och sådan minskning av trivselen som en försämrad luftkvalitet förorsakar. Enligt lagen skall förorening av luften förebyggas på förhand, dvs. innan skador på grund av föroreningen har framkommit.

De statsrådsbeslut som meddelas med stöd av 9 § luftvårdslagen är ett betydande medel att styra luftvärden. I paragrafen definieras de frågor om vilka statsrådet kan meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av luften. Enligt stadgandet kan statsrådet meddela sådana anvisningar och föreskrifter om

1) maximihalten av ämnen i luften och maximimängden ämnen i nedfall,

2) maximihalten av ämnen i utsläpp i luften eller om maximimängden ämnen som kommer ut i luften,

3) sammansättningen av ämnen, fabrikat eller produkter som framställs, importeras, överläts eller används,

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter samt

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen.

I Finland har det varit möjligt att genom allmänna normer enligt 9 § reglera utsläppens sammansättning, men inte de förhållanden i förbränningsprocesserna som påverkar utsläppen. De gränsvärden för utsläpp som har fastställts med stöd av 9 § har varit tillåtna långtidsmedelvärden för utsläpp som inkluderat de utsläppstoppar som förorsakas av störningar. EG:s reglering av luftvärden baserar sig i högre grad än det finländska systemet på att det meddelas föreskrifter om de största tillåtna korttidsutsläppen (utsläpp per timme och dygn) samt kompletterande föreskrifter om omständigheter som påverkar utsläppen och om åtgärder vid störningar.

I EES-avtalet ingår två direktiv om förebyggande av luftföroreningar som förorsakas av kommunala avfallsförbränningsanläggningar: rådets direktiv 89/369/EEG av den 8 juni 1989 om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar och rådets direktiv 89/429/EEG av den 21

juni 1989 om minskning av luftförorening från befintliga kommunala avfallsförbränningsanläggningar. Till direktiven hänvisas i del III. LUFT i bilaga XX i EES-avtalet, vilken baserar sig på artikel 74 i avtalet. Den nuvarande luftvårdslagen ger inte möjlighet att meddela de föreskrifter som är nödvändiga för att genomföra direktiven, eftersom direktiven även reglerar anläggningarnas förbränningsförhållanden och föreskriver åtgärdande av störningar hos avskiljarna.

2. Föreslagna ändringar

Enligt förslaget skall statsrådets rätt enligt 9 § luftvårdslagen att meddela allmänna anvisningar och föreskrifter utvidgas så att anvisningar och föreskrifter även kan meddelas om förbränningsförhållandena i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor och om de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag. Det föreslås att för detta ändamål fogas en ny 6 punkt till 9 § 1 mom.

Lagändringen är nödvändig för att lagstiftningen i Finland skall kunna anpassas till gemenskapsrätten på det sätt som förutsätts i EES-avtalet. De direktiv om förbränning av kommunalt avfall som ingår i bilaga XX till EES-avtalet förutsätter föreskrifter om minimitemperaturen vid avfallsförbränning och om hur länge rökgasen skall hållas kvar i denna temperatur. Avsikten är att genom föreskrifterna säkerställa förbränningens effekt och garantera att de skadliga ämnena vid förbränningen av kommunalt avfall förstörs så effektivt som möjligt. Föreskrifter bör också kunna meddelas om hur länge den kommunala avfallsförbränningsanläggningen får vara i drift efter det anläggningens avskiljare råkat i olag.

Eftersom 9 § 1 mom. är ett stadgande om bemyndigande preciseras dess betydelse först genom de statsrådsbeslut som meddelas med stöd därav. Ett statsrådsbeslut om förbränning av kommunalt avfall är under beredning i miljöministeriet. Beslutet inverkar inte nämnvärt på den nuvarande situationen i Finland. I vårt land finns en enda förbränningsanläggning för kommunalt avfall som är belägen i Åbo. För anläggningen har i samband med anmäl-

ningsförfarandet satts gränsvärden för utsläppet, vilka i huvudsak fyller de krav som ställs i EG:s motsvarande direktiv. Beslutet bör kunna träda i kraft senast samtidigt som EES-avtalet.

Enligt förslaget skall stadgandet om bemyndigande ges så att det är mer omfattande än de nämnda EG-direktiven och täcker alla avfallsförbränningsanläggningar. Inom den närmaste framtiden är det nödvändigt att också reglera t.ex. förbränning av problemavfall på ett sätt som motsvarar den EG-lagstiftning som är under beredning. De myndigheter, inrättningar och samfund vilkas verksamhetsområde eller uppgifter på ett väsentligt sätt kan beröras av de beslut som meddelas med stöd av stadgandet, ges i enlighet med luftvårdsförordningen (716/82) tillfälle att avge utlåtande om de förslag som angår besluten.

Enligt 9 § 2 mom. luftvårdslagen har de i 1 mom. 2 punkten nämnda anvisningar som gäller maximihalten av ämnen i utsläpp och maximimängden ämnen som kommer ut i luften kunnat meddelas så att de är olika för skilda områden. Däremot skall föreskrifterna om dessa frågor vara enhetliga för hela landet. Enligt förslaget skall denna princip gälla även de normer som kommer att meddelas med stöd av den nya 6 punkten.

3. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänstearbete vid miljöministeriet. Utlåtande har begärts av bl.a. myndigheter och institutioner som är centrala från luftvårdssynpunkt samt av de viktigaste organisationerna inom industrin och energiekonomin. På grundval av utlåtandena har förslaget bearbetats så att det bättre än det ursprungliga förslaget motsvarar de direktiv som nämns i bilaga XX till EES-avtalet. Förslaget är såtillvida mer omfattande än dessa att det också täcker förbränningsanläggningar för förbränning av annat avfall än kommunalt avfall.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen medför inga omedelbara kostnader. Senare kan kostnader uppstå av verkställigheten av statsrådets allmänna anvisningar

och föreskrifter, men i detta skede är det inte möjligt att beräkna kostnadernas storlek. Det statsrådsbeslut om förbränning av kommunalt avfall som är under beredning medför inte heller i sig omedelbart några nämnvärda kostnader, eftersom i huvudsak motsvarande gränsvärden för utsläppen redan i samband med anmälningsförfarandet satts för Finlands enda förbränningsanläggning för kommunalt avfall.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst men senast samtidigt som EES-avtalet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 9 § luftvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i luftvårdslagen av den 25 januari 1982 (67/82) 9 § 1 mom. 4 och 5 punkten och 2 mom., sådana de lyder i lag av den 14 augusti 1989 (749/89), samt

fogas till 9 § 1 mom., sådant det lyder ändrat genom nämnda lag av den 14 augusti 1989, en ny 6 punkt som följer:

9 §

Statsrådet kan meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av luften och som gäller

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter,

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen samt

6) förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag.

Anvisningarna kan även vara olika för skilda områden eller, när det gäller frågor som avses i 1 mom. 2 punkten, olika för skilda verksamhetsområden inom industrin. De föreskrifter som meddelas om de i 1 mom. 1, 2 och 6 punkten nämnda omständigheterna skall vara enhetliga för hela landet. Om de frågor som avses i 1 mom. 3 och 5 punkten kan även meddelas föreskrifter som är olika för skilda områden. En förutsättning för att olika föreskrifter skall kunna meddelas i frågor som nämns i 1 mom. 3 punkten är dock att de skilda områdenas ekonomiska ställning inte nämnvärt påverkas av föreskrifterna.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 13 november 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister Pirjo Rusanen

Lag

om ändring av 9 § luftvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i luftvårdslagen av den 25 januari 1982 (67/82) 9 § 1 mom. 4 och 5 punkten och 2 mom., sådana de lyder i lag av den 14 augusti 1989 (749/89), samt

fogas till 9 § 1 mom., sådant det lyder ändrat genom nämnda lag av den 14 augusti 1989, en ny 6 punkt som följer:

Gällande lydelse

9 §

Statsrådet kan meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av luften och som gäller

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter samt

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen.

Anvisningarna kan även vara olika för skilda områden eller, när det gäller frågor som avses i 1 mom. 2 punkten, olika för skilda verksamhetsområden inom industrin. De föreskrifter som meddelas om de i 1 mom. 1 och 2 punkten nämnda omständigheterna skall vara enhetliga för hela landet. Om de frågor som avses i 3 och 5 punkten kan även meddelas föreskrifter som är olika för skilda områden. En förutsättning för att olika föreskrifter skall kunna meddelas i frågor som nämns i 3 punkten är dock att de skilda områdenas ekonomiska ställning inte nämnvärt påverkas av föreskrifterna.

Föreslagen lydelse

9 §

Statsrådet kan meddela sådana allmänna anvisningar och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av luften och som gäller

4) märkningar som behövs för identifiering av ämnen, fabrikat eller produkter,

5) begränsning av tomgångskörning med motorfordon på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen samt

6) förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag.

Anvisningarna kan även vara olika för skilda områden eller, när det gäller frågor som avses i 1 mom. 2 punkten, olika för skilda verksamhetsområden inom industrin. De föreskrifter som meddelas om de i 1 mom. 1, 2 och 6 punkten nämnda omständigheterna skall vara enhetliga för hela landet. Om de frågor som avses i 1 mom. 3 och 5 punkten kan även meddelas föreskrifter som är olika för skilda områden. En förutsättning för att olika föreskrifter skall kunna meddelas i frågor som nämns i 1 mom. 3 punkten är dock att de skilda områdenas ekonomiska ställning inte nämnvärt påverkas av föreskrifterna.

Denna lag träder i kraft den
199 .